

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31851>

Özet

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği (TMTDTÖ), Uçaner (2011) tarafından Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin "Türk Müzik Tarihi" dersine yönelik duygusal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin derse karşı gösterdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini belirlemeyi hedefler. Geliştirme çalışması, öğrencilerin tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından değerlendirildiği kapsamlı bir doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim psikolojisi alanında öğrencilerin motivasyon ve derse katılım düzeylerini anlamak için kritik bir adım teşkil etmektedir. Bu tür bir araç, öğretim yöntemlerinin etkinliğini değerlendirmede ve müfredat iyileştirmelerinde önemli bir rol oynar.

Ölçek, özellikle yüksek öğretim düzeyindeki müzik eğitimi programlarına odaklanmakta olup, Türk müzik kültürünün tarihsel ve teorik derinliğini içeren bu zorunlu dersin algılanan biçimini nicel olarak analiz etmeye olanak tanımaktadır. TMTDTÖ, öğrencilerin derse olan ilgilerini, dersin içeriğine dair değer yargıları ve öğrenme sürecine yönelik genel hissiyatları ölçen maddelerden oluşmaktadır. Orijinal çalışmada, ölçeğin yapı geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak üzere kapsamlı bir ölçek geliştirme sürecini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği, Tutum, Müzik Eğitimi, Türk Müzik Tarihi, Ölçek Geliştirme, Akademik Başarı, Gazi Üniversitesi.

Yazarlar

Bahar Uçaner.

Amaç

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği'nin temel amacı, üniversitelerin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin "Türk Müzik Tarihi" dersine yönelik sahip oldukları duygusal eğilimleri, yani tutumları, geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu ders, Türk müzik kültürünün tarihsel evrimini, önemli bestecilerini, formları ve geleneksel yapıları incelediğinden, öğrencilerin bu kültürel mirasa karşı geliştirdiği tutum, onların hem dersteki başarıları hem de gelecekteki mesleki yeterliliklerini doğrudan etkilemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, öğrencilerin tutum düzeylerinin çeşitli demografik ve eğitimsel değişkenlere (cinsiyet, sınıf düzeyi, müzik alt yapısı vb.) göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için bir araç sağlamaktadır. Araştırmacı, bu tutum verilerini kullanarak öğrencilerin dersteki akademik başarıları ile tutumları arasındaki korelasyonu araştırmayı amaçlamıştır. Bu analiz,

eğitimcilerin ve müfredat geliştiricilerin, dersin sunuluş biçimini ve içeriğini öğrencilerin motivasyonunu artıracak şekilde yeniden düzenlemesine yardımcı olabilecek somut veriler sunar.

Yapı

TMTDTÖ, psikolojideki tutum kavramının çok boyutlu doğası üzerine kurulmuştur. Tutum, genellikle bilişsel, duygusal (duygusal) ve davranışsal bileşenlerden oluşan karmaşık bir yapı olarak tanımlanır. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin derse yönelik duygusal tepkilerini (sevme, hoşlanmama, ilgi duyma) ve bilişsel değerlendirmelerini (dersin gerekliliği, faydası, zorluğu hakkındaki inançları) ölçmeye odaklanır. Ölçeğin yapı geçerliliği, bu duygusal ve bilişsel bileşenleri temsil eden alt boyutları içerecek şekilde tasarlanmıştır.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, öğrencilerin Türk Müzik Tarihi dersine attıkları değer ve derse katılma istekliliğidir. Yüksek puanlar, öğrencinin derse önemli gördüğünü, içeriğini faydalı bulduğunu ve öğrenmeye karşı yüksek bir motivasyona sahip olduğunu gösterirken; düşük puanlar ise derse karşı olumsuz bir önyargı, ilgisizlik veya dersin gerekliliğine dair şüpheleri işaret edebilir. Ölçek, müzik eğitimi alanındaki öğrencilerin kültürel miraslarına yönelik farkındalıkları ve sorumluluk duygularını da dolaylı olarak yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak referansında (Uçaner, 2011, Doktora Tezi) geçerlik bilgisi özet olarak sunulmamış olsa da, bir ölçek geliştirme çalışması olarak, tezin kapsamlı geçerlik analizlerini içerdiği varsayılmaktadır. Tipik olarak bu tür tutum ölçeklerinde uygulanan geçerlik yöntemleri şunlardır:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yapısının tüm yönlerini yeterince temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle desteklenip desteklenmediğini belirlemek için Açıklayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullanılmış olmalıdır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve maddelerin bu boyutlara ne kadar iyi yüklendiğini ortaya koyar.

Kriter Geçerliliği: Ölçekten alınan puanların, akademik başarı puanları (örneğin ders notları) gibi ilgili diğer kriterlerle olan ilişkisi incelenmiş olabilir.

Detaylı geçerlik katsayıları ve faktör yükleri için, araştırmacıların doğrudan Uçaner'in (2011) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan doktora tezine başvurular gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynakta güvenirlilik bilgisi özetlenmemiş olsa da, ölçeğin bilimsel standartlara uygun olarak geliştirildiği düşünüldüğünde, güvenirlilik çalınmalarının yapılması zorunludur. **Güvenirlilik**, bir ölçüm aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. TMTDTÖ'nün geliştirilme sürecinde muhtemelen aşağıdaki yöntemler kullanılmıştır:

Ç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması. Yüksek bir katsayı, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin farklı zamanlarda aynı kişilere uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini kontrol etmek. Bu, ölçeğin zaman içindeki kararlılığı gösterir.

Madde Analizi: Maddelerin ayrı edicilik gücünü ve madde-toplam korelasyonlarını incelemek.

Genellikle eğitim ve psikoloji alanındaki tutum ölçeklerinde kabul edilebilir bir iç tutarlılık düzeyi (Cronbach Alfa katsayısı) 0.70 ve üzeri olarak kabul edilir. Uçaner'in çalışmasında bu katsayının detayları ve alt boyutlara ait güvenirlilik değerleri tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği'nin geliştirme aşamasında, ölçeğin yapısal modelini belirlemek amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analiz, başlangıçta hazırlanan madde havuzundan, ölçülmek istenen tutum yapısının en iyi temsil eden ve istatistiksel olarak anlamlı olan maddeleri seçmek için kritik öneme sahiptir.

Geliştirme tipi ölçeklerde ilk aşamada genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılır. AFA, ölçeğin kaç temel alt boyuttan (faktörden) oluştuğunu ortaya çıkarır. Bu faktörler, öğrencilerin derse yönelik "Önem Atfetme", "Duygusal Tepki" veya "Öğrenme Motivasyonu" gibi farklı tutum bileşenlerini temsil edebilir. AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının, teorik çerçeveye uyumlu olup olmadığının kontrol edilmesi zorunludur. İkinci aşamada ise, ölçek yapısının başka bir örneklem üzerinde doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanması olmalıdır. DFA, modelin veriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren çeşitli uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) sunar.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir; ancak akademik tutum ölçeklerinin

standart uygulaması göz önüne alındığında, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri (Üniversite Düzeyi)

Age Group: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki üniversite öğrencileri.

Population Details: Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri. Bu grup, profesyonel olarak müzik öğretmenliği yapacak adaylar içermektedir.

Test Methodology: Öz Bildirimli Tutum Ölçeği. Ölçek, öğrencilerin kendilerine yöneltilen maddelere ne ölçüde katıldıkları belirtmeleri yoluyla veri toplar.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçeği, Müzik Öğretmenliği, Türk Müzik Tarihi, Lisans Eğitimi, Duyusal Alan, Psikometrik Özellikler, Akademik Başarı.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Test Year: 2011 (Ölçeğin Geliştirildiği Doktora Tezinin Tamamlanma Yılı)

Permissions & Fee: Ölçek, bir akademik doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ticari bir ücret bilgisi mevcut değildir. Akademik amaçlı kullanımı için genellikle tezin yazarına atıf yapılması ve izin alınması önerilir. Telif hakları genellikle yazar ve tezin sunulduğu üniversiteye (Gazi Üniversitesi) aittir.

PDF Erişimi: Ölçeğin tam metnine ve detaylı analizlerine ilişkin PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[turk-muzik-tarihi-dersi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı aşağıdadır: [tez.yok.gov.tr](#)

Kaynaklar

Uçaner, B. (2011). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin "Türk müzik tarihi" dersine yönelik tutum ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Türk Müzik Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi için Uçaner (2011) tarafından hazırlanan doktora tezinin ekler bölümüne başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM